

OPONENTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma / název práce: **Komunitní bydlení pro seniory v Abertamech / DOMA v Abertamech**

Autor / diplomant: **Bc. Klára ZUGAROVÁ, MSc**

Vedoucí práce: Ing. arch. Boris Redčenkov

Oponent práce: Ing. arch. Veronika Bešťáková, Ph. D.

Datum odevzdání práce: leden 2019

Fakulta architektury ČVUT v Praze / 15118 Ústav nauky o budovách

Diplomovou práci jsem posuzovala na základě vytištěného A4 portfolia – vázané knihy, webového odkazu na digitální podobu diplomu ve formátu prezentací A0 A fotografií modelu.

Zadání

Předmětem diplomové práce je dostavba bloku budov v centru městečka Abertamy v Krušných horách, jehož náplní je komunitní bydlení pro seniory.

Analytická část

Součástí analytické části diplomové práce jsou dvě případové studie, a to první projekty seniorského komunitního bydlení v Dánsku a Švédsku, ve kterých diplomantka, myslím, velmi dobře vystihla podstatu typologie i sociálně-psychologických souvislostí. Plně souhlasím s tvrzením, že dobře navržené a zrealizované bydlení je tvořeno zdánlivými detaily, jimiž lze dobře uchopit i nehmotné, ovšem klíčové hodnoty (nejen) starších osob, jako jsou soukromí, sociální kontakty a nezávislost.

Dále v této části diplomantka poprvé představuje tradiční abertamskou chalupu včetně oficiální památkové regulace, které společně pomáhají načrtnout základní hmotovou strukturu jejího návrhu a práci s kontextem místa. Neméně důležitý je exkurz do půdorysného vývoje náměstí, které pak ve svém návrhu pomáhá spolu-definovat s ostatními stávajícími budovami a dalšími prvky v parteru. Analýza vychází z mapové dokumentace a zde bych měla připomínku, že by bylo vhodné ve všech mapách jednoznačně vyznačit řešené území. Vyznačení hranic jsem našla pouze 1x na str. 57-58.

Návrh

Návrh sestává ze souboru dvou- až třípodlažních obdélníkových staveb, jejichž archetypem je tradiční horská abertamská chalupa, založená na obdélníkovém půdorysu se strmou sedlovou střechou. Novostavby, v podobné rozptýlené sestavě, jak je v Abertamech obvyklé, lemují hranici řešeného území a spolu se stávajícím domem, stojícím ve čtvrtém rohu, definují nový blok budov a neméně důležitý nekrytý vnitroblok.

Hlavními principy každého komunitního bydlení je existence **sdílených prostorů**, v interiéru i v exteriéru, a dále hierarchie míry soukromí, „od společného přes polosoukromé k soukromému“. Myslím, že se autorka odpíchla právě od této základní teze a navržené „srdce domu“ velmi dobře reflektuje podstatu komunitního soužití. Umístění společenské části a její obsah i dispozice (sdílená kuchyň s jídelnou, obývací pokoj, rozhledna ve 3. NP) jsou velmi logicky navrženy. Ke společenské interiérové části patří i úsek venkovního prostoru s možností posezení na čerstvém vzduchu a na slunečné straně ulice. Předpokládám, že do společenské části se dostanou pouze obyvatelé souboru a jejich pozvané návštěvy, že se tedy jedná o specifické polosoukromé prostory.

Soukromé bytové jednotky jsou plně bezbariérově přístupné a plně vybavené. Dispozice je pro podobnou typologii objektů zcela klasická bez nějakých atypických prvků či experimentů. Diplomantka vložila svoji invenci spíše do celkového konceptu projektu.

Vnitroblok je stěžejní vnější „srdce“ souboru, a to sociální, estetické, zdravotní i pracovní. Má do sebe nasát nejen seniorské obyvatele, ale velmi pozitivně vnímám snahu, aby byl fyzicky i mentálně přístupný ostatním lidem ve městě (osobně si ho přirovnávám ke Františkánské zahradě u Václavského náměstí v Praze). Krásný by mohl být zejména průhled do vnitrobloku z ulice Perninská skrz naskrz prosklenou knihovnou. Je otázka, do jaké míry jsou přístupy do vnitrobloku srozumitelné, jestli jsou průhledy dovnitř na zeleň a ostatní vybavení dostatečně zvoucí. Možná by pomohl perspektivní pohled.

Nejpodstatnější a k diskuzi je zřejmě fakt, že vnitroblok není uzamčen, a v návrhu se nepočítá ani s jeho nočním uzavřením. Chápu to jako reakci na podobné vnitrobloky u cohousingových komunit v zahraničí, kde se obyvatelé nebojí vandalství a krádeží. Mladší generace očekávají, že se k podobnému chování dopracují i čeští obyvatelé. Jedná se o veřejný, poloveřejný, polosoukromý prostor? Jak je míra soukromí vs. veřejnost definována?

Doplňující dotazy

Existuje územní plán či regulační plán obce? Pokud ano, pracovala jste s ním? (Zmiňujete pouze památkové regulativy a fakt, že se tvoří strategický plán obce).

Nebylo by „lepší“ umístit hlavní vstup do společných prostorů směrem od náměstí? Tj. přehození kavárny se společným domem? Proč jste zvolila toto řešení?

Pracovala jste s rozlišením povrchu fasád dle funkce, tj. bydlení vs. společenská část vs. veřejná část? Domy odpovídají svojí hmotou abertamským chalupám, ale okna se zdají být mimo měřítko – členění oken? Chybí mi pohled na knihovnu a její fasádu, včetně řešení balkónů.

Zachování stávajících stromů? Které stromy jsou stávající, které jsou nové?

Závěr

Diplomantka velmi dobře uchopila zadání projektu, tj. doplnění nedostavěných parcel v těsné blízkosti centrálního abertamského náměstí a základní principy *seniorského bydlení* a s ním souvisejícího *komunitního bydlení*.

Podařilo se jí vytvořit „městečko v městečku“, které přitakává životu. Za naprosto klíčové považuji snahu propojit nové komunitní bydlení se stávající obcí i občany, případně s návštěvníky města – odvahu nabídnout samotný vnitroblok.

Diplomní projekt ukazuje obrovský koncepční a poctivý kus práce s tématem. Textová část A4 portfolia svojí zralostí a odborností odpovídá dizertační práci. Grafická část je jednotná, vkusná, vyspělá. Model odpovídá potřebě prezentace diplomu. Jedná se o citlivý a zároveň suverénní návrh, kterému téměř nic podstatného nechybí a nepřebývá.

Diplomní práci hodnotím známkou A.

V Praze, 1. 2. 2019

Veronika Bešťáková